

LEO MELLERIN TEOLOGIAA V

Väinö Hotti

(nettikuva)

LEO MELLER

Ref. ja teh. VHn

Nyt näen!

Leo Mellerin kirjallinen toiminta

Suomessa vuosina 1971-1979

Matti Ylinen

Suomen historian pro gradu-tutkielma

Kevät 2016

Historian ja etnologian laitos Jyväskylän
yliopisto

[NETTI](#)

Olavi Mäkelä on vuonna 1943 syntynyt eläkkeellä oleva vanhainkodin johtaja Reisjärveltä. Mäkelä on seurannut Leo Mellerin toimintaa läheltä vuosikymmenien ajan. Mäkelän mukaan ihmiset menivät Leo Mellerin kokouksiin ”aina uutta kuulemaan”. Mäkelän mukaan ihmiset eivät kyseenalaistaneet Leo Melleriä tai hänen julistustaan, vaan ottivat aina ”uuden profetian” sellaisenaan vastaan. Vaikka Mellerin aikaisemmatkaan profetiat eivät olleet toteutuneet, niin ihmiset siitä huolimatta kävivät kokouksissa aina uudestaan ja uudestaan. Mäkelä on pohtinut sitä, onko Leo Mellerillä jokin ”voimakas auktoriteetti”, jota ihmiset eivät uskalla kyseenalaistaa.

Mäkelä kuvailee Mellerin kuulijoita ”hengellisiksi reppanoiksi” tai ”hengellisiksi juopoiksi”, jotka ”eivät ole koskaan juurtuneet terveeseen uskoon”.

Mäkelän

[Tellervo Koivukankaan haastattelu Suolahdessa 13.1.2016.](#)

mukaan ihmisten pitää aina uudestaan ja uudestaan saada ”Meller-juomaa päihtyäkseen hengellisesti”.

Suomen helluntaiseurakunnat ja vapaaseurakunnat eivät Mäkelän mukaan ole antaneet tilojaan Mellerin käyttöön huolimatta siitä, että Meller on entinen helluntaiseurakunnan lapsityöntekijä ja saarnaaja. Mäkelän mukaan seurakunnat ovat pelänneet sitä, että heidän maksavat jäsenensä siirtyisivät tukemaan taloudellisesti Melleriä ja hänen työtään ja kaikkonaisivat näin ollen seurakuntien toiminnasta ja lopettaisivat niiden taloudellisen tukemisen. **Mäkelän mukaan Leo Mellerillä on ollut vuosikymmenten aikana jopa 30 eri antikristusta.**

Jyrki Muttonen on suolahtelainen vuonna 1939 syntynyt eläkkeellä oleva entinen poliisi, seurakunnan erityistyönohjaaja ja kirkon suntio-vahtimestari. Muttonen kertoo, että 1960-luvulta asti on Suomen seurakunnissa ollut liikkeillä kahdenlaisia profetioita Suomen kohtalosta: toisissa profetioissa ennustettiin, että Neuvostoliitto (tai Venäjä) miehittää Etelä-Suomen, kun taas toisissa profetioissa ennustettiin, että Neuvostoliitto (tai Venäjä) miehittää Itä- ja Pohjois-Suomen. Jyrki Muttonen on seurannut näitä profetioita (mukaan lukien Oulun profetia vuodelta 1962) yli viidenkymmenen vuoden ajan, ja **kaikilla kerroilla ajoitukset ovat menneet pieleen**. Vuosikymmenten saatossa on ennustettu tarkkoja vuosia ja jopa tarkkoja päivämääriä siitä, milloin Suomi miehitetään. **Mikään näistä profetioista ei ole toteutunut.**

Henrik Kastikainen on vuonna 1948 syntynyt, Laukaassa asuva eläkkeellä oleva sähköasentaja. Kastikainen on kuulunut Laukaan helluntaiseurakuntaan ja toiminut sekä vanhimmistoveljenä että hallituksen puheenjohtajana. Kastikaisen ensimmäinen kosketus Melleriin oli vuonna 1970. Kastikainen alkoi kuuntelemaan Mellerin puhekasetteja ja alkoi tilaamaan Leo Mellerin Kipinälehteä. Kastikaisen ensivaikutelma Melleristä oli ”hyvä ulosanti” ja ”hyvä Raamatuntuntemus”. Meller kertoi vuosittain paljon profetioita liittyen sekä

Olavi Mäkelän haastattelu Reisjärvellä 20.1.2016. Sana "antikristus" tulee kreikan kielestä ja tarkoittaa sananmukaisesti "vasta-kristus". Antikristus on Raamatun mukaan lopun ajalla ilmestyvä ihminen, mahdollisesti koko maailman johtohenkilö, joka on todellisen Kristuksen ja hänen seurakuntansa vastustaja. Raamatun mukaan Jeesus Kristus lopulta surmaa anti-kristuksen suunsa henkäyksellä ja hän joutuu ikuiseen kadotukseen. Kts. 2. Tess. 2:3-4. 21

Jyrki Muttosen haastattelu Suolahdessa 23.1.2016.

Suomen tilanteeseen että yleiseen maailmantilanteeseen. Profetiat eivät kuitenkaan koskaan toteutuneet.

Kastikaisen mukaan Meller oli paljon esillä ns. keltaisessa lehdistössä naisjuttujensa takia. Meller oli kokenut avioeron 1970 - luvulla, ja eli pitkään yksinäisenä miehenä. Tämä **ajoi Mellerin irtosuhteisiin, mitä yleisesti paheksuttiin** Suomen seurakunnissa. **Kun Meller oli jäänyt kiinni irtosuhteista, niin hän tunnusti kaiken.** Tämä oli Kastikaisen mukaan kuitenkin jo laskenut Mellerin luotettavuutta.

Meller selitti Kastikaisen mukaan yhteiskunnallisia tapahtumia Raamatun profetioiden valossa. Meller löysi asiaan kuin asiaan selityksen. Kastikaisen mukaan **"vapaa mielikuvitus" vaikutti Mellerin profetioihin, eivätkä profetiat koskaan toteutuneet.** Myöhemmin Kastikainen otti etäisyyttä Melleriin, koska Mellerin opetus muuttui vuosien saatossa "entistä rohkeammaksi". Meller alkoi entistä rohkeammin tulkitsemaan Suomen tilanteita ja maailmanpoliittisia tilanteita oman näkökulmansa mukaan ja soveltamaan niitä entistä rohkeammin Raamatun profetioihin. Kastikaisen mukaan Meller jopa alkoi ennustamaan tarkkoja päivämääriä maailmanlopusta. Mellerillä on vuosien saatossa ollut monia varmoja "lopun ajan merkkejä", esimerkiksi vuoden 1973 öljykriisi. Kastikaisen mukaan Meller on aina käyttänyt "pelottelutaktiikkaa" puheissaan tarpeettomasti. Samoin rahan keräämiseen on liittynyt eriaستهista psykologista manipulointia. Meller on syylistänyt niitä ihmisiä, jotka eivät ole antaneet hänelle rahaa. **Yhdessä kokouksessa on saatettu kerätä 2-3**

kertaa kolehtia, ja vain niitä on siunattu, jotka laittoivat rahaa kolehtihaaviin.

2.2 Katsaus Leo Mellerin ajatteluun

Helluntailiikkeen ideologia tulee selkeästi esille Leo Mellerin 1970-luvun kirjallisuudessa. Meller puhuu esimerkiksi paljon ”Pyhällä Hengellä täyttymisestä”. Pyhällä Hengellä täytyminen on tunnettu ilmiö helluntaiseurakunnassa ja sillä viitataan niin sanottuun toiseen uudestisyntymiseen, eli uskoontulon jälkeiseen ekstaattiseen kokemukseen, jossa usein myös saadaan jokin armolahja, esimerkiksi kielilläpuhuminen. Mellerin

Henrik Kastikaisen haastattelu Laukaassa 24.1.2016.

lähetyshenkinen ajattelu on myös peräisin helluntaiherätyksestä, sillä helluntailainen perinne painottaa lähetystä usein enemmän kuin opillisuutta. Meller on kiertänyt paljon Suomea saarnamatkoillaan ja käynyt myös ulkomailla puhumassa. Hänen puheistaan huomaa, että hän on saanut vaikutteita **ratkaisukristillisestä allianssikristillisyydestä**.

Meller sai opiskeluaikana vaikutteita myös USA:n fundamentalistisesta helluntailaisuudesta. Yhdysvalloissa ollessaan Meller tutustui paikallisiin julistajiin ja heidän kirjalliseen tuotantoonsa. Meller myöntääkin, että esimerkiksi **Hal Lindsey ja T.L. Osborn** ovat vaikuttaneet suuresti hänen ajatteluunsa. Mielenkiintoista on pohtia, mistä on peräisin Mellerin lopunaikoihin suuntautunut julistus. Amerikkalaisista saarnamiehistä erityisesti **Hal Lindsey** näyttäytyy kirjoissaan ”lopunajan profeettana”. Lindseyn ajatukset eivät näin ollen varmaankaan ole voineet olla vaikuttamatta Mellerin ajatteluun.

Meller painottaa sekä **Jacobus Arminiukselta peräisin olevaa niin sanottua arminiolaista uskonratkaisua että Jean Calvinin kehittämää kaksinkertaista predestinaatiota eli ennaltamääräämistä**.

Päätelen, että Mellerin ajattelussa on vaikutteita monelta eri suunnalta. Helluntailiike sekä Kuva ja Sana ovat olleet Mellerin hengellisiä koteja, joista hän on saanut vahvoja vaikutteita jo nuoruudessaan. Amerikassa opiskellessaan Meller on tutustunut sikäläisiin saarnamiehiin, jotka ovat tehneet häneen syvän vaikutuksen. Nämä opit ovat Mellerillä sekoittuneet toisiinsa, ja kirjoissaan hän viljelee tätä monivivahteista opetusta, jossa erityisesti lopunajallisuus painottuu. **Amerikkalainen eskatologia näyttelee Mellerin kirjoissa siis suurta osaa.**

*23 Westin 1975, 293-296, 365-393; Tallgren 1988, 8-10; Ahonen 1994, 218-232; Komulainen 1997, 14. Vaikka Leo Meller on omien sanojensa mukaan yhteiskristillinen ja tunnustuskuntiin sitoutumaton allianssikristitty, on hänen puheistaan kuitenkin kuultavissa **helluntailainen painotus**, mikä tulee ilmi esimerkiksi **aikuiskasteen korostamisena** sekä ehtoollisen reaalipreesensin kieltämisenä. 24*

Meller 1971, 98-113, 1973a, 48-63; Lindsey 1972, 182-210. RI 1975, 152-164. 25

*Gutschera & Thierfelder 1999, 39-40; McGrath 1999, 77-78, 81-83, 489-490, 493-494. Jean Calvin (1509-1564) oli Sveitsiläinen uskonpuhdistaja, jonka julistuksessa korostuu muun muassa tiukka pitäytyminen Raamatun kirjaimelliseen opetukseen. **Arminiolaisuudeksi** kutsutaan puolestaan Hollannissa 1700-luvulla syntynyttä opillista liikettä, **jonka mukaan uskoontulo on Jumalan ja ihmisen yhteistyötä. Lisäksi tarvitaan niin sanottu uskonratkaisu eli tietoinen päätös seurata Jeesusta.***

Leo Mellerin äidin kuolema dramaattisesti vuonna 1964 näyttää olleen Mellerille pysähdyttävä paikka. Se on todennäköisesti laittanut Leo Mellerin tutkimaan uudessa valossa kuolemanjälkeistä elämää käsittelevää kirjallisuutta. Tämä tulee selkeästi esiin varsinkin vuosina 1965 ja 1966 kirjoitetuissa kirjoissa, mutta myös myöhemmässä tuotannossa. Meller ei tätä aikaisemmin puhunut juurikaan kuoleman jälkeisestä elämästä, mutta vuodesta 1965 lähtien hän on jokaisessa kirjassaan enemmän tai vähemmän sivunnut kyseistä aihepiiriä.